

geringen rettet ophidsende Agitation. Det var altsaa ikke en Gang en Lov, men kun et ministerielt Cirkulære; Højesteret her dømte efter, og det skete atter her bag lukkede Døre og, efter hvad hele Folket formodede, med 7 Stemmer mod 6. Det var Meningen hele Provisorietiden igennem indenfor det danske Folk, at saadan gik det til, og Tegn paa den Ophidselse, som i den Anledning greb retsindige Mennesker, var saamænd tydelige nok. Jeg skal ikke henpege paa de offentlige Forhandlinger, politiske Møder og Protester fra Politikere, jeg skal blot minde om en Protest fra en rolig Mand, en Kirkens Mand, Morten Pontoppidan. Denne skrev et Kirkens Genmæle imod Provisorieregimentet i „Tidens Strøm“. Det var øjensynligt for enhver, at det var en sandhedskærlig og retsindig Mand, som i flammende Ord protesterede mod dette Regimente. Højesteret svarede med 3 Maaneders simpelt Fængsel til Morten Pontoppidan. Det kan godt være, at denne Dom var rigtig, juridisk udmaalt, men naar man tænker paa, hvad det var for en Domstol, der dømte Pontoppidan, tænker paa, at denne Domstol støttede en lovbrydende Politik, som Provisoriepolitikken var, hele Provisorietiden igennem, saa er det dog haardt, at den, der protesterer hæderligt, ud fra et retskaffent Sind, for sin Retsindighed skal have 3 Maaneders Fængsel, medens Domstolen er den, der har fulgt Lovbryderne paa hele deres Vej. Endnu saa sent som den 6. Marts 1888 dømmes J. K. Lauridsen til Fængsel for Overtrædelse af Straffe-provisoriet af 2. November 1885, det, der handlede om Straf for at ophidse Klasser og Dele af Befolkningen til Had mod andre Klasser og Dele af Befolkningen. Dette Provisorium var udstedt den 2. November 1885, og Lauridsens Dom faldt den 6. Marts 1888 — det var et livskraftigt Provisorium, Højesteret her dømte efter. Og den 10. December 1891 dømmes Dr. Eduard Brandes efter Provisoriet af 13. August 1886, Presse-provisoriet.

Jeg slutter denne Omtale med det, jeg begyndte med, at hvis Højesteret ikke havde staaet Provisoriepolitikkerne til Tjeneste, havde det været umuligt at gennemføre Provisorieregimentet i Danmark, og saa var vi sluppet for hele denne Grundlovsbrudsperiode, og jeg deler den Mening, som var den offentlige Mening i Danmark i Provisorietiden, at Højesteret kun kunde støtte Provisoriepolitikken, fordi der var hemmelig Votering i Højesteret.

Se, Højesteret har nu i lange, lange Tider arbejdet under Valget mellem enten at

votere offentligt eller give en skriftlig Begrundelse af sine Domme. Højesteret har aldrig nogen Sinde valgt at votere offentligt, men den har tillige — jeg skal ikke overdrive, lad mig derfor indskrænke mig til at sige, at den har kun meget sjælden fulgt den anden Del af Alternativet: at give en virkelig Begrundelse af sine Domme, saaledes at det er vanskeligt at forene den Holdning Højesteret her har indtaget, med selve Lovens Bud.

Nu kan man sige til mig: Ja, men disse Tider under Provisorieregimentet er nu forbi, og saadanne Tider faar vi forhaabentlig ikke mere, lad os derfor ikke bryde os om det, lad bare Højesteret blive ved at være tilfreds med sig selv og tro paa, at alle er tilfredse med Højesteret, og lad den blive ved med den hemmelige Votering og med i Virkeligheden ikke at give nogen skriftlig Motivering af sine Domme. Heroverfor skal jeg minde om noget, der har fundet Sted senere, en Dom, der i Tid ligger nær op til den nuværende — jeg kunde maaske ogsaa pege paa andre Ting, men jeg skal indskrænke mig til dette. Det er den Dom, man populært kalder for Murerdommen. Det var en Dom, Højesteret afsagde den 21. Oktober 1903. Det drejede sig her om den daværende Præst ved Helligkorskirken i København, Julius Niels Sophus Ifversen, der var tiltalt for Embedsforbrydelse, hvori han skulde have gjort sig skyldig ved at nægte at efterkomme et ham af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet givet Paalæg om at vie en fraskilt Murer til den, han ønskede at faa til Hustru. Her afsagde Højesteret en Dom, som lyder saaledes — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse den—:

„Selv om det maatte kunne anses for Tiltaltes Pligt under Strafansvar at efterkomme det ham af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet givne Paalæg om at foretage den i den indankede Dom omtalte Vielse, har Tiltalte under Hensyn til Indholdet af det ham afkrævede Præsteløfte og til, at Folkekirkens Stilling til Spørgsmaalet er uklar — hvorved bemærkes, at Staten har fundet det nødvendigt i slige Tilfælde at tilstede Lempelser fra Ritualet —, haft nogen Føje til at gaa ud fra den af mange af Folkekirkens Præster antagne Mening, at Opfyldelsen af Paalæget var uforenlig med de ham ifølge det nævnte Løfte som Kirkens Tjener paahvilende Pligter. Idet det herefter findes betænkeligt at anse Tiltaltes Vægning ved at opfylde Paalæget som en forsætlig Krænkelser af hans Embedspligt, vil der ikke kunne paaføres